



Ikhlas (Uppriktighet)

Vers 9 i Surah al-Insan (76:9): Vetenskaplig och språklig analys

Inledning

Vers 9 i Surah al-Insan (även kallad *ad-Dahr*) lyder:

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

"Vi föder er endast för Guds skull; vi önskar varken belöning eller tacksamhet från er." (76:9)

Denna vers är central för förståelsen av **ikhlas (uppriktighet)** i islamisk etik. Den framhäver att sann välgörenhet inte drivs av social prestige eller materiell belöning, utan av en ren intention att behaga Gud.

Kontext

Surah al-Insan uppenbarades i Medina och behandlar människans skapelse, prövningar och belöningar. Verserna 8-10 beskriver de

rättfärdigas handlingar: de ger mat till fattiga, föräldralösa och fångar, trots egen hunger, och gör detta enbart för Guds skull.

Klassiska tafsir

- **Al-Tabari (d. 923):** Betonar att uttrycket *"li-wajhi Allah"* markerar en ren avsikt. De rättfärdiga säger detta inte nödvändigtvis högt, utan Gud vittnar om deras hjärtans uppriktighet.
- **Al-Jalalayn (d. 1459/1505):** Kommenterar att versen visar motivet bakom givandet: de söker endast Guds belöning.
- **Ibn Kathir (d. 1373):** Framställer detta som ett exempel på *ikhlas* – att inte ens önska tacksamhet.
- **Maududi (1903–1979):** Tolkar versen som en etisk princip: sann välgörenhet är att offra något man själv älskar, enbart för Gud.

Bernströms översättning och tolkning

I *Koranens budskap* återges versen som:

"Vi föder er endast för Guds skull; vi önskar varken belöning eller tacksamhet från er."

Bernström väljer uttrycket *"för Guds skull"* istället för den mer ordagranna *"för Guds ansikte"*. Detta är en stilistisk förenkling som gör texten mer idiomatisk och tillgänglig för svenska läsare, men som samtidigt bevarar innebörden av ren intention.

- **Uppriktighet i handlingar:** Bernström framhåller att versen visar hur de rättfärdiga inte drivs av social prestige eller materiell belöning, utan av en ren avsikt att behaga Gud.
- **Etisk princip:** Han betonar att sann välgörenhet inte är beroende av mottagarens respons. Att ge utan att förvänta sig något tillbaka är en högre form av gudsfruktan.
- **Pedagogisk ton:** Bernström använder ett språk som gör versen direkt begriplig för svenska läsare, utan att förlora den teologiska kärnan.

Teologisk betydelse

Versen är en av de tydligaste koraniska formuleringarna av **ikhlas**. Den visar att:

- Handlingar värderas efter intention (*niyya*).
- Vägörenhet är en form av dyrkan.
- Social prestige eller tacksamhet är sekundärt och kan till och med förstöra belöningen.

Etisk och social dimension

Denna vers har haft stor påverkan på islamisk välgörenhetstradition (*sadaqa* och *waqf*). Den betonar att hjälp till andra inte får villkoras av motprestationer. I modern tid används den som grund för diskussioner om **humanitärt arbete och filantropi utan egenintresse**.

Slutsats

Vers 76:9 i Surah al-Insan är en kärntext för islamisk etik. Den förenar teologisk doktrin om uppriktighet med praktisk moral om välgörenhet. Klassiska tafsirverk (al-Tabari, al-Jalalayn, Ibn Kathir) och moderna kommentatorer (Maududi) är eniga om att versen uttrycker den högsta formen av gudsfuktan: att ge utan att förvänta sig något tillbaka. Bernström gör detta budskap tydligt för svenska läsare genom att använda uttrycket "*för Guds skull*", vilket bevarar kärnan i den klassiska förståelsen men med ett språk som är direkt och pedagogiskt.

Källor

- Al-Tabari, *Jami' al-Bayan*
- Al-Jalalayn, *Tafsir al-Jalalayn*
- Ibn Kathir, *Tafsir al-Koran al-Azim*
- Maududi, *Tafhim al-Koran*
- Mohammed Knut Bernström, *Koranens budskap*
- *Maarifur Qur'an*
- Al-Islam.org, *Enlightening Commentary*

[i'jaz al-Qur'an, Koranens budskap](#)

[«Människan skapades svag](#)

[ORD FÖR ORD ANALYS AV KAPITEL 106»](#)

-
- [Rasism ur ett islamiskt perspektiv](#)
 - [Den raka vägen](#)
 - [Ahl al-Sunnahs ståndpunkt gällande den som begår en stor synd](#)
 - [Sättet att Be efter den Utsatta Tiden](#)
 - [Bestämmelserna om att be en obligatorisk bön före dess bestämda tid](#)
 - [Fudayl ibn 'Iyād om ahl al-Sunnah och ahl al-Bid'ah](#)
 - [Botemedlet för den Muslimska Ummah](#)
 - [Salafiyah är inte en ny kallelse](#)
 - [Den stora massan av muslimer](#)
 - [Förklaringen och innebörden av profetens namn](#)